

Sociaal-cultureel werk leeft niet van subsidies

40 procent van de inkomsten van het sociaal-culturele volwassenenwerk komt voort uit subsidies. Dat is verrassend weinig.

Iedere volwassen Vlaming nam twee keer deel aan activiteit

Van onze redacteur

Guy Tegenbos

Brussel

De sociaal-culturele sector wordt wel eens geacht op zijn retour te zijn. Niets is minder waar. Meer dan 10 miljoen 'deelnames' aan activiteiten telde die sector in 2008. Dat betekent dat de 4,6 miljoen Vlamingen die ouder zijn dan 18, gemiddeld meer dan twee keer een activiteit van de sociaal-culturele sector bijwoonden. Het overgrote deel daarvan situeert zich in de verenigingen: 9,6 miljoen deelnames. 250.000 deelnames zitten in de activiteiten van de landelijke vormingsinstellingen, 72.000 in de volkshogescholen. De sociaal-culturele bewegingen organiseren vooral campagnes; het is niet te berekenen hoeveel mensen zij daarmee bereikten.

Het sociaal-culturele volwassenenwerk wordt ook geacht een van de meest gesubsidieerde sectoren te zijn. Maar dat is niet zo. Maar 41 procent van zijn inkomsten komt voort uit subsidies. En maar 29 procent van de inkomsten - nauwelijks iets meer dan een kwart - komt rechtstreeks uit de subsidies die het decreet over het sociaal-culturele volwassenenwerk genereert; 12 procent komt van andere subsidiekanalen: subsidies van gemeenten, provincies of specifieke ondersteuning van andere instanties voor bepaalde projecten, bijvoorbeeld rond het milieu.

Dat betekent dat de organisaties zelf instaan voor bijna 60 procent van hun inkomsten. Bij het theater is dat maar 29 procent, bij de kunstencentra 26 procent.

Waar komen de 59 procent eigen inkomsten van de sociaal-culturele volwassensector vandaan? 17 procent komt voort uit de activiteiten zelf, meestal bijdragen van deelnemers. 14 procent komt van lidmaatschapsgelden; bij de sociaal-culturele verenigingen is dat zelfs 21 procent, een vijfde dus. Schenkingen zijn goed voor 6 procent van de inkomsten. De verkoop van bepaalde producten en diensten staat in voor 5 procent. De recuperatie van personeelskosten, bijvoorbeeld via de Maribel-verlagingen van de sociale bijdragen, staat voor 8 procent. Verder zijn er nog 9 procent diverse andere inkomsten.

Dat blijkt uit Boekstaven 2009. De staat van het sociaal-cultureel volwassenenwerk in Vlaanderen van de Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk (FOV). Die studie geeft in 260 pagina's een omvattende cijferbeschrijving; ze wordt vrijdag gepresenteerd aan de Vlaamse parlementsleden.

Het gaat om vier grote groepen van organisaties. In de eerste plaats de oudste en nog altijd de omvangrijkste verenigingen: KAV, KVLV, Davidsfonds, ATB De Natuurvrienden, de ouderverenigingen, de migrantenverenigingen, de Halebifederatie, de Gezinsbond, enzovoort. Samen tellen ze 2,2 miljoen leden; als er geen dubbele lidmaatschappen waren, zou één op de twee Vlamingen ouder dan 18 lid zijn.

Daarnaast zijn er de bewegingen, landelijke organisaties die werken rond bepaalde thema's: Pax Christi, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, de Liga voor de Mensenrechten, de Wakkere Burger, Blindenzorg Licht en Liefde.

Verder gaat het om 'Vorming Plus', de 13 gehergroepeerde Volkshogescholen.

Ten slotte zijn er de gespecialiseerde Landelijke Vormingsinstellingen, zoals het Centrum voor Natuur- en Milieu-educatie, het Centrum voor Werknemersvorming, het Vormingsinstituut van het Rode Kruis en diverse vormingsinstellingen voor personen met een handicap.

Samen zijn ze goed voor een omzet van 172 miljoen euro per jaar, waarvan slechts 72 miljoen voortkomt uit subsidies en 100 miljoen andere inkomsten. Ze hebben een kleine 2.000 personeelsleden in dienst. Die slorpen de helft van hun uitgaven op; de subsidies volstaan niet eens om het personeel te betalen. Naast eigen personeel schakelen ze ook nog 5.000 freelancers in. De sector wordt ook nog gedragen door 225.000 vrijwilligers.

Het personeel is evenwichtig gespreid over de leeftijdsgroepen. Opvallend is dat ook veel 'ouderen' in dienst treden. De oudste aangeworvene was 60 jaar.

www.fov.be